

Dokument nr. 8: 60

(2002-2003)

Privat forslag fra stortingsrepresentantene Karin S. Woldseth og Ulf Erik Knudsen

Forslag fra stortingsrepresentantene Karin S. Woldseth og Ulf Erik Knudsen om lov om endring i lov 11. juni 1971 nr. 52 om strafferegistrering. (Utvidet bruk av vandelsattest i forhold til personer som får ansvar for barn)

Til Odelstinget

BAKGRUNN

I programmet "Brennpunkt" i NRK tirsdag 4. februar 2003 avsløres det bestialske seksuelle overgrep mot små barn. Det avsløres blant annet at pedofile under dekning av å være hjelpearbeidere utnytter barn. Dessverre er ikke dette et nytt og ukjent fenomen. Tidligere medieoppslag viser at pedofile har en tendens til å søke virksomheter som innebærer tett omgang med barn. Det har vært avslørt seksuelt misbruk av barn i alt fra religiøse organisasjoner og kirke, til idrettslag.

For barnehager og skoler finnes allerede et regelverk for ansettelse med bred politisk oppslutning som har til hensikt å ivareta mindreårige sin trygghet og rettssikkerhet i det daglige. Ved ansettelse i skole og ved offentlige barnehager må man nå legge frem politiattest ved ansettelse. Andre institusjoner som jobber med barn og unge har derimot i dag ikke mulighet til å anvende politiattest som et middel til å sikre seg mot potensielle overgripere. Dette skillet virker noe kunstig da fokus bør være på barns trygghet når de er overlatt til andre voksne personer enn foreldrene, for kortere eller lengre tid. Mange frivillige tiltak som idrett, speider etc. innebærer at voksne tilbringer mye tid alene sammen med mindreårige.

Dette gir potensielle overgripere mulighet til å kunne begå alvorlige overgrep, uten at det finnes et minimum av sikkerhetsforanstaltninger som kunne ha forhindret disse.

Barn og unge er ekstremt sårbare; de stoler ofte blindt på at den voksne tillitspersonen kun vil dem godt og har ingen hensikter utover det å veilede, støtte og lære, alt ettersom.

I en tid hvor de fleste barn er overlatt til personer som for de foresatte er fremmede, er de mindreårige mer utsatt enn noen gang tidligere. Mange foreldre er totalt avhengige av disse andre voksne som tar seg av deres barn, idrettsledere, klubbledere o.l., og forventer at barna er i trygg forvaring.

Ved at det knyttes usikkerhet eller mistillit til voksne som arbeider tett med mindreårige, skapes en uholdbar situasjon for barn, foresatte og den som jobber med barna. Det har vært saker i Norge hvor slik usikkerhet har blitt blåst opp til voldsomme dimensjoner med ødeleggende virkning for de involverte, derfor behøver man et grunnleggende preventivt sikkerhetsnett som fanger opp det som er mulig i forkant.

For voksne mennesker foreligger det ikke noe større ansvar enn det vi har for den oppvoksende generasjon.

Våre barn er det mest verdifulle i samfunnet, vår investering i fremtiden, det kjæreste et menneske kan ha.

I den sammenheng er det med overgrepssaker mot barn utført av voksne tillitspersoner tatt i betraktning, uforsvarlig å ikke søke å beskytte de mindreårige med de midler man har til rådighet som ligger innenfor mulighetens rekkevidde.

En politiattest for personer som jobber tett med barn vil være et verktøy som virker preventivt og trygghetsskapende for barn og foreldre. Voksnes personvern bør ikke gå på bekostning av mindreårige sin trygghet. De fleste personer som jobber i det daglige med barn og unge, gjennom frivillighet eller i lønnet arbeid, utfører en utmerket og samfunnsnødvendig oppgave; det er også i deres interesse at respekten og

tilliten til deres funksjon opprettholdes over enhver tvil.

Det offentlige med politikerne i spissen har et overordnet ansvar for å sikre barns trygghet. Man kan ikke lenger vente med tiltak for å sikre barn mot potensielle overgripere.

Konkret om forslaget til lovtekst:

Det er i lovteksten brukt betegnelsen "stilling". Det er dermed forutsatt at det er et forhold av en viss vedvarende og organisert karakter. Det skal dog ikke kreves så mye at det skal måtte betegnes som arbeidsforhold før bestemmelsen får anvendelse. Med stilling menes stilling i vid forstand, slik at verv også skal omfattes. Bestemmelsen skal dermed også omfatte personer som har en slik stilling eller verv gjennom frivillige organisasjoner. Det er likevel ikke intensjonen at bestemmelsen skal få anvendelse på at man bruker for eksempel venner eller besteforeldre som barnevakter. Det er et særskilt spørsmål om foreldre skal kunne kreve dette på frivillig basis.

Det stilles krav til at slik attest skal fremvises før en slik stilling tiltres. Det betyr i praksis at de som ikke kan fremvise slik attest, ikke kan tiltre en slik stilling eller verv som bestemmelsen omfatter. Man utelukker dermed de personer som har "rulleblad" i forhold til de områder som er nevnt i forslagets annet ledd.

For at bestemmelsen skal få anvendelse, er det satt et krav om at stillingen i vesentlig grad innebærer tillits- og ansvarsforhold overfor mindreårige. Kravet er satt for at det ikke skal bli et generelt krav for ethvert arbeid i en frivillig organisasjon for ungdom. Fokus skal være på tilknytning og kontakt med barn.

FORSLAG

På denne bakgrunn fremmes følgende

for s l a g :

Vedtak til lov

om endring i lov 11. juni 1971 nr. 52 om strafferegistrering

I

I lov 11. juni 1971 nr. 52 om strafferegistrering gjøres følgende endring:

Ny § 10 skal lyde:

Enhver som søker å inneha stilling, lønnet eller ulønnet, skal fremvise politiattest før stillingen tiltres, dersom stillingen i vesentlig grad innebærer tillits- og ansvarsforhold overfor mindreårige.

En politiattest etter første ledd skal dog kun omfatte forhold som gjelder seksuallovbrudd, vold, og straffbare forhold knyttet til omgang med barn. Begrensningene i § 6 gjelder ikke politiattest utstedt etter denne bestemmelsen.

Kongen kan gi forskrifter om gjennomføring av denne bestemmelsen. Herunder hvilken type stillinger som skal omfattes i tvilstilfeller.

Nåværende § 10 blir ny § 11 og § 11 blir ny § 12.

II

Denne lov trer i kraft straks.

6. februar 2003